

PROCEDURA NADAWANIA KRAJOWEGO CERTYFIKATU PRZEDSZKOLE PROMUJĄCE ZDROWIE I KRAJOWEGO CERTYFIKATU SZKOŁA PROMUJĄCA ZDROWIE

Uzasadnienie

Program Szkoła Promująca Zdrowie (SzPZ) jest realizowany w Polsce od 1991 r. Rozpoczął się od 3-letniego projektu pilotażowego (1992-1995), zainicjowanego przez Biuro Regionalne dla Europy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W Polsce projekt ten był realizowany w 14 wybranych w demokratyczny sposób szkołach podstawowych z 10 województw¹. Koncepcja i strategia tworzenia SzPZ została przyjęta i zaadaptowana do polskiego systemu edukacji. Projekt ten uruchomił oddolne działania szkół oraz zainicjował tworzenie sieci szkół promujących zdrowie w całym kraju. Od 2006 r. sieci szkół promujących zdrowie istnieją we wszystkich województwach, w niektórych funkcjonują również sieci rejonowe (powiatowe lub miejskie), utworzone w celu ułatwienia koordynacji i skuteczniejszego wspierania szkół. Do sieci należą obecnie szkoły różnych typów, przedszkola, szkoły specjalne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i inne placówki oświatowo-wychowawcze.

Program SzPZ, przez pierwsze 15 lat, był rozwijany w Polsce w ramach Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie (ESSzPZ), utworzonej w 1992 r. w wyniku porozumienia WHO, Rady Europy i Komisji Europejskiej. W 2008 r. ESSzPZ przekształciła się w Sieć Szkół dla Zdrowia w Europie (*Schools for Health in Europe SHE*). Polska, wraz z innymi 45 krajami, jest członkiem tej sieci.

W 2006 r. w Polsce, opracowano nowy model i standardy SzPZ oraz narzędzia do autoewaluacji jej działań², w 2016 r. dokonano ich modyfikacji³. W 2017 r. opracowano model i standardy oraz narzędzia do autoewaluacji w przedszkolu promującym zdrowie (PPZ)⁴. W poradnikach tych opisano także kryteria przynależności szkół i innych placówek do wojewódzkich sieci oraz zasady nadawania im wojewódzkiego certyfikatu. Opracowanie standardów i narzędzi do autoewaluacji działań SzPZ i PPZ umożliwiło im ubieganie się o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie (od 2008 r.) i Krajowego Certyfikatu Przedszkole Promujące Zdrowie (od 2017 r.) - zwanych dalej Krajowym Certyfikatem. Przyznawanie Krajowego Certyfikatu szkołom specjalnym, bursom czy specjalnym ośrodkom szkolno-wychowawczym wymaga opracowania standardów i narzędzi do ich oceny, dostosowanych do specyficznych potrzeb tych placówek.

Cele

Ustanowienie Krajowego Certyfikatu ma na celu:

1. Uznanie i docenienie długofalowych, systemowych działań szkół i przedszkoli, zgodnych z przyjętą w Polsce koncepcją i standardami SzPZ i PPZ.

¹ Doświadczenia tego projektu opisano m.in. w książce: B. Woynarowska, M. Sokołowska (red): *Szkoła promująca zdrowie. Doświadczenia dziesięciu lat*. KOWEZ, Warszawa 2000.

² Opisano je w Zeszytach 10-11 Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia w szkole. CMPPP, Warszawa 2006 (dostępny na stronie www.ore.edu.pl).

³ B. Woynarowska (red.): *Szkoła promująca zdrowia. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*. ORE, Warszawa 2016 (dostępny na stronie www.ore.edu.pl).

⁴ M. Woynarowska-Sołdan, B. Woynarowska: *Przedszkole promujące zdrowie. Poradnik dla przedszkoli i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*. ORE, Warszawa 2016 (dostępny na stronie www.ore.edu.pl).

2. Wspomaganie rozwoju w Polsce programu SzPZ i programu PPZ, jako ważnego elementu polityki państwa i działań oddolnych dla poprawy jakości edukacji, stanu zdrowia ludności oraz budowania demokratycznego społeczeństwa.
3. Upowszechnianie doświadczeń, osiągnięć SzPZ i PPZ oraz przykładów dobrej praktyki na terenie całego kraju oraz inicjowanie współpracy między szkołami i przedszkolami w zakresie promocji zdrowia.

Okres ważności Krajowego Certyfikatu

Krajowy Certyfikat przyznawany jest przedszkolu lub szkole na okres 5 lat. Po upływie tego okresu przedszkole lub szkoła może ubiegać się ponownie o jego nadanie po spełnieniu warunków podanych niżej w punktach 2-5.

Warunki ubiegania się o nadanie Krajowego Certyfikatu

O przyznanie Krajowego Certyfikatu może ubiegać się przedszkole lub szkoła, po spełnieniu następujących warunków:

1. Jest członkiem wojewódzkiej sieci PPZ i SzPZ i posiada wojewódzki certyfikat co najmniej od 3 lat.
2. Dokona autoewaluacji swoich działań w zakresie wszystkich standardów PPZ lub SzPZ, oceny efektów działań w zakresie dobrego samopoczucia w przedszkolu/szkole oraz podejmowanych przez członków ich społeczności działań dla wzmocnienia zdrowia, z wykorzystaniem metod i narzędzi dostępnych na stronie internetowej ORE.
3. Dokona publicznej prezentacji wyników autoewaluacji, przedstawi sukcesy oraz wskaże problemy wymagające rozwiązania (formę i zakres tej prezentacji ustala przedszkole/szkoła). Powinny w niej uczestniczyć osoby ze społeczności przedszkolnej/szkolnej oraz osoby spoza przedszkola/szkoły: koordynator wojewódzkiej sieci lub inny przedstawiciel wojewódzkiego zespołu wspierającego, rodzice, przedstawiciele społeczności lokalnej, władze oświatowe, przedstawiciele innych placówek.
4. Na stronie internetowej przedszkola/szkoły prowadzi zakładkę *Przedszkole Promujące Zdrowie/Szkoła Promująca Zdrowie* zawierającą aktualne i wyczerpujące informacje na ten temat.
5. Złoży w terminie podanym niżej w harmonogramie dokumentację, wskazaną we wniosku do koordynatora wojewódzkiej sieci PPZ i SzPZ i uzyska jego rekomendację a w przypadku, gdy w województwie są sieci rejonowe - uzyska także rekomendację jej koordynatora.

Zasady nadawania Krajowego Certyfikatu

1. Krajowy Certyfikat nadaje szkole lub przedszkolu Minister Edukacji Narodowej na podstawie rekomendacji udzielonej przez Centralną Kapitułę Krajowego Certyfikatu (zwaną dalej Kapitułą) działającą przy Ośrodku Rozwoju Edukacji (ORE) w Warszawie.
2. Szczegółowe zasady funkcjonowania Kapituły określa jej regulamin organizacyjny.

Informacje o szkołach i przedszkolach, które uzyskały Krajowy Certyfikat zamieszczane są na stronie ORE.

Zadania koordynatorów wojewódzkich sieci szkół i przedszkoli promujących zdrowie

1. Koordynator wojewódzki, po wnikliwym zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją, udziela rekomendacji szkole lub przedszkolu ubiegającej/cym się o nadanie Krajowego Certyfikatu. Wskazane jest, aby koordynator lub członek wojewódzkiego zespołu

wspierającego uczestniczył w prezentacji wyników autoewaluacji. Podstawą do udzielenia rekomendacji jest:

- a) analiza treści zawartych w przekazanym *Wniosku o nadanie Krajowego Certyfikatu Przedszkole Promujące Zdrowie lub Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie* (zwanym dalej *Wnioskiem*) wraz ze wszystkimi załącznikami;
- b) ocena dotychczasowych działań przedszkola lub szkoły, w tym: osiągnięcia, zaangażowanie w prace sieci, współdziałanie z innymi szkołami i przedszkolami itd.;
- c) rekomendacja koordynatora rejonowego (powiatowego lub miejskiego) w województwach, w których istnieją takie sieci.

Po udzieleniu przedszkolu lub szkole rekomendacji koordynator wojewódzkiej sieci, powiadamia o tym dyrektora i swoją decyzję zapisuje w formularzu *Wniosku*, wraz z merytorycznym uzasadnieniem (punkt III formularza *Wniosku*). Pełną dokumentację szkoły lub przedszkola wojewódzki koordynator przesyła do Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE.

2. W przypadku wątpliwości, koordynator wojewódzkiej sieci przeprowadza rozmowę z dyrektorem lub przedszkolnym lub szkolnym koordynatorem ds. promocji zdrowia i w razie potrzeby doradza przedszkolu lub szkole wprowadzenie wskazanych przez siebie zmian lub poprawek w dokumentacji. Po wypełnieniu zaleceń koordynatora wojewódzkiej sieci przedszkole lub szkoła może ponownie ubiegać się o uzyskanie jego rekomendacji.
3. W przypadku odmowy udzielenia rekomendacji koordynator wojewódzkiej sieci uzasadnia na piśmie swą decyzję i przekazuje ją do wiadomości dyrektora przedszkola lub szkoły.

Harmonogram prac związanych z nadawaniem Krajowego Certyfikatu

1. Wnioski o nadanie Krajowego Certyfikatu rozpatrywane są przez Kapitułę dwa razy w roku. Ustala się następujące terminy:
 - a) Semestr pierwszy każdego roku szkolnego:
 - do 30 grudnia przedszkola i szkoły składają formularz *Wniosku* wraz z załącznikami do koordynatora wojewódzkiej sieci,
 - do 30 stycznia koordynatorzy wojewódzkich sieci przesyłają do ORE wnioski przedszkoli i szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z załącznikami i swoją rekomendacją,
 - do 30 marca odbywa się posiedzenie Kapituły.
 - b) Semestr drugi każdego roku szkolnego:
 - do 30 maja przedszkola i szkoły składają formularz wniosku wraz z załącznikami do koordynatora wojewódzkiej sieci,
 - do 30 czerwca koordynatorzy wojewódzkich sieci przesyłają do ORE wnioski przedszkoli i szkół ubiegających się o nadanie Krajowego Certyfikatu wraz z załącznikami i swoją rekomendacją,
 - do 30 września odbywa się posiedzenie Kapituły,
 - do 30 października przewodniczący Kapituły przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej listę przedszkoli i szkół rekomendowanych przez Kapitułę do nadania Krajowego Certyfikatu.
2. Uroczyste wręczenie certyfikatów odbywa się 1 raz w roku. Termin wręczenia certyfikatów Minister Edukacji Narodowej przedstawia przewodniczącemu Kapituły. Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE zawiadamia przedszkola i szkoły o terminie uroczystości.